–Oplegnotitie–

Driehoek

Agendapunt X: Demonstraties

Vergadering:	**Driehoek 17 augustus 2020**
Agendapunt:	**Demonstraties**
Ingebracht door:	**Bestuur /OM / politie**
Behandelend ambtenaar:	[redacted]

Gevraagd besluit

1) In te stemmen met een verlening van de lijn ten aanzien van risicovolle demonstraties op de Dam, die momenteel loopt tot 1 september 2020;

2) In te stemmen met het omwisselen van de 'gereserveerde' locaties met het oog op de vermeende gevoeligheden van enkele locaties voor de pro-Israël demonstranten.

Aanleiding en context

1) De huidige lijn ten aanzien van de Dam is bepaald tot 1 september aanstaande. Omdat het aantal COVID-19 besmetting gestaag toeneemt en ook drukte in de stad toeneemt, niet in de minste plaats op de Dam, is het zaak om de lijn te verlengen. De Dam is daarbij bijzonder ingewikkeld om de RIVM maatregelen te handhaven, door het grote aantal aanlooproutes en de verschillende grote bezoekersstromen die elkaar kruisen.

2) Door de voorzitter van de Veiligheidsregio van Amsterdam-Amstelland is een aankondigingsbrief opgemaakt, welke gedateerd is op donderdag 9 juli 2020. Daarin heeft men besloten dat de pro-Israël demonstraten voortaan worden verwezen naar het Stoperaplein. Echter hebben zowel de omgeving van het Stoperaplein, en de omgeving van de Nieuwmarkt, een historisch verleden; In deze omgeving hebben voor de jaren 1940-1945 veel Joodse mensen gewoond. Van hieruit zijn veel van hen naar Kamp Westerbork vervoerd en gedeporteerd naar de concentratiekampen in Auschwitz, Auschwitz/Birkenau en Sobibor. Dit gegeven wordt door sommige pro-Israël demonstranten aangevoerd als reden dat zij daar niet willen demonstreren. Daarbij brengt de huidige constructie de politiecollega's van basisteam Zuid-Buitenveldert in een lastige positie. Omdat pro-Israël demonstranten op bepaalde tijden niet op het Museumplein mogen demonstreren is het verwijt van antisemitisme richting de politie snel gemaakt. Dit wordt extra versterkt doordat er in dit gebied veel Joodse bedrijven en instellingen gehuisvest zijn. Om deze dynamiek tegen te gaan wordt u gevraagd akkoord te gaan met het omwisselen van de 'gereserveerde demonstratielocaties' voor pro-Palestina en pro-Israël demonstraties.

Korte bestuurlijke samenvatting

1) U wordt gevraagd de lijn om geen risicovolle demonstraties of manifestaties toe te laten op de Dam verlengen met drie maanden, tot 1 december 2020. De drukte in de stad neemt verder toe, en met name op de Dam, waar verschillende bezoekersstromen samenkomen en waar veel demonstraties voorkomen, kan de voorgeschreven 1,5m onderlinge afstand in het geding komen. Zoals bekend is de situatie in relatie tot COVID-19 momenteel zorgwekkend. Mede om die reden is het verstandig om de maatregel op de relatief drukke Dam (o.a. looproute tussen Nieuwedijk en Kalverstraat) te verlengen. Overigens wordt verlenging met drie maanden gevraagd omdat ambtelijke voorbereiding en afstemming ongeveer een maand in beslag neemt.

Consequenties (personele, materiële en / of financiële risico's)

1) Onder risicovolle demonstraties kan onder meer kan worden verstaan:
    a. demonstraties met een risico voor de openbare orde, bijvoorbeeld door hevig sentiment of verwachte tegendemonstratie;
    b. demonstraties met het risico op grote spontane aanwas waardoor beheersbaarheid moeilijker wordt en anderhalve meter onderlinge afstand mogelijk in het geding komt;
    c. demonstraties met veel deelnemers waardoor de anderhalve meter onderlinge afstand in het geding komt. Bij deze laatste categorie wordt geen maximumaantal deelnemers geformuleerd, aangezien het risico mede afhankelijk is van tijd en aard van de demonstratie. Op piekmomenten van drukte wordt door politie het aantal van 50 als indicatie gebruikt om ongehinderde doorstroom van overige bezoekersstromen te garanderen. Tevens staan er vijftig semipermanente stippen op de Dam t.b.v. placering.

    Door alleen risicoloze demonstraties toe te laten ontstaat meer ruimte op de Dam voor de overige bezoekersstromen, en is het risico op het niet kunnen houden van de 1,5 meter onderlinge afstand minder groot.
    Door het niet toestaan van risicovolle demonstraties op de Dam moet een aantal demonstraties per week worden doorverwezen naar een andere locatie. Voor grootschalige demonstraties geldt in de praktijk dat deze doorgaans worden doorverwezen naar het Museumplein. Daarmee is de regeldruk en de capaciteit van het wijkteam Zuid onder druk komen te staan.
    Het niet toestaan van risicovolle demonstraties kan leiden tot een inperking van het demonstratierecht in de zin dat de Dam als symbolische locatie ontoegankelijk wordt voor sommige demonstraties. In de praktijk wordt hier door politie en gemeente rekening mee gehouden. Dit kan er wel toe leiden dat er bijvoorbeeld aanvullende voorschriften over aantal deelnemers worden opgelegd, zoals het beperken van omvang of niet mogen plaatsen van beeldmateriaal dat kan leiden tot opstoppingen door toeschouwers.

2) In het licht van het bovenstaande en overwegende dat pro-Israël en pro-Palestina demonstraties wegens onderlinge confrontaties en hoog oplopende sentimenten als

risicovol worden gezien, mogen beide partijen momenteel niet op de Dam demonstreren. Om confrontaties en escalatie verder te voorkomen is in de driehoek van (datum) tevens bepaald dat beide groepen niet tegelijkertijd op dezelfde locatie mogen demonstreren. Om het ongestoord demonstreren te faciliteren is daarbij aangegeven dat voor pro-Palestinademonstranten op zondagmiddag het Museumplein is 'gereserveerd' en dat pro-Israeldemonstranten op zondagmiddag mogen demonstreren bij de Stopera (waar zich bijvoorbeeld ook het Joods monument bevindt). Overigens mogen demonstraties nog steeds ook op andere locaties in de stad plaatsvinden, maar met deze constructie wordt geprobeerd om in ieder geval voor beide partijen een 'veilige haven' te creëren.
Aangezien één van de doelstellingen cq. modus operandi lijkt te zijn de demonstratie van de ander te overstemmen of te verstoren verloopt het scheiden van de demonstraties nog niet goed. Demonstraties worden, ogenschijnlijk opzettelijk, onder verschillende noemers aangekondigd voor de Dam of op de locatie die gereserveerd is voor 'de ander'. Het moeten wegsturen van pro-Israeldemonstranten leidt daarbij voor politie tot ingewikkelde situaties, zoals belediging, beschuldigingen van antisemitisme en het online zetten van beelden van agenten. Omdat er in district Zuid-Buitenveldert veel Joodse instellingen zijn kan dit ook bij andere werkzaamheden van politie tot ingewikkelde situaties leiden. Een argument van de demonstranten daarbij luidt dat de toegewezen locatie te historisch beladen zou zijn. Om die reden verzoekt politie om de aangewezen locaties voor pro-Israël en pro-Palestina om te wisselen.

Besluitvormingsroute (historie en verdere behandeling)

Historie en verdere behandeling

Datum	Afgestemd in / met
05-08-2020	Subdriehoek

Meegezonden stukken

1. Overzicht verplaatste demonstraties pro-I / pro-P.
2. Sfeerbeeld Museumplein

Communicatie:

Indien er wordt ingestemd met verlenging en met het omwisselen van de toegewezen demonstratielocaties dan kan worden overwogen om de gekende demonstranten een kennisgevingsbrief aan te bieden.